

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za obrtništvo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60.—
polletno K 30.—
četrtletno K 15.—
posamezna številka K 2:50

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{1}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

V. letnik.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1922.

Štev. 7.

Oklic

vsim obrtnim zadrugam na Kranjskem.

Redni občni zbor „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“ se ima vršiti v nedeljo dne 7. maja v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Opozarja se, da so v zmislu naredbe ministrstva trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, z dne 27. avgusta 1920., št. 295, vse obstoječe obrtne zadruge na Kranjskem članice zveze in da je vsled tega udeležba zastopnikov obrtnih zadrug obligatna. Ker bo dnevni red zelo važen, zlasti sprememba zveznih pravil, posvetovanje o novi naredbi delavnega časa in ustanovitev mojsterskih bolniških blagajn itd., se že danes opozarja vse obrtne zadruge, da določijo za vsakih 20 članov po enega zastopnika na zvezni zbor. Na dnevni red občnega zbora je postaviti samo one predloge, ki so bili 14 dni pred zveznim zborom v rokah zveznega načelnika. Zato se opozarja obrtne zadruge, da svoje eventualne predloge pravočasno priglase in določijo svojega poročevalca. O predlogih, ki bi se pozneje izročili ali šele na dnevnem redu stavili, se obravnava le tedaj, če tretjina navzočih zastopnikov prizna nujnost.

Nočejo nas razumeti.

Danes, ko združeni obrtniki prednašajo davne svoje težnje in zahteve in jih stvarno iznašajo in zastopajo, se oglašajo tudi drugi družabni razredi po svojih predstavnikih; oglašajo se pa tudi javni predstavniki, skomigajo in govore: «Kaj hočejo ti obrtniki?» Tako vprašanje dovolj označuje ljudi, ki razumevajo kmeta, delavca in uradnika, razumejo trgovca, industrijalca in veleposestnika, ki razumevajo hišnega posestnika in bankirja, pa znajo brbljati tudi o aristokratih in proletarcih, ne razumejo pa — obrtnika. Nočejo razumeti rokodelce, te svoje državljane, te mirne činitelje, ki imajo v gospodarstvu in v vsaki kulturni deželi vsaj toliko važnosti, kakor jo ima delavec. Ne, teli ne razumejo. Zanje ni potrebno, da obstoje kake posebne pravice; ni potreba, da se urede njih odnošaji.

Dokler smo bili tako razcepljeni in smo vsled tega omahovali semintja, takrat so nas pomilovali. Govorili bi nam: «Te sirote morajo itak pod bremenom kapitala in socialnih pokretov propasti». Pozneje so nas v takim metežu izrabljali za vsakovrstne akcije

in temne cilje; gonili nas v oje in nagovarjali, da pobiramo kostanj iz ognja za druge namene, in ko so nas na ta način izrabili, potem so nas smatrali za izžeto limono.

Medtem se je obrtniški stan po svojem naravnem procesu stalno dvigal in krepil. Dvigal se je tako in v takem obsegu, v kolikor sta se kultura in gospodarstvo sama po sebi dvigala, da v deželi udari krepke temelje svojemu ekonomskemu položaju. Obrt, kot rokodelstvo, je dobila krepkejšo obliko, dobila je ono pravo znamenje, ki ji pripada v narodnem gospodarstvu. Tako je nastalo obrtniško vprašanje, a iz tega pojma v obrtu se je izkristaliziralo čisto in jasno **rokodelsko vprašanje.**

In glej, danes je znano vsakemu tudi najneznatnejšemu obrtniku, da je rešitev tega vprašanja pogoj njegovega življenja. Mnogo več. Pri reševanju tega vprašanja kot dela ekonomskih problemov, se rešavajo obenem tudi mnoga važna socialna in narodna vprašanja, kar jih objema točasna znanost in dobljeno izkustvo. Vse to stoji danes jasno kot na dlani, zato se toliko učenih, poštvalnih in iskrenih rodoljubov trudi z rešitvijo teh vprašanj — samo pri nas, v naši državi, ni iskrene besede ne umevanja za te stvari.

Govore nam: «Kaj hočemo, kakšen rokodelski zakon, kake rokodelske zbornice?» Za vsak sloj naroda so zakoni in pravice. Tako za uradnike in nameščenice vseh vrst. Z delavskim vprašanjem se bavi ves kulturni svet. Hoče se določiti mednarodne zakone za delo in zaščito delavca. Hoče se, četudi s silo, primorati vsako državo, da reši delavska vprašanja s stalnimi zakoni v korist delavcev. Poljedelci, trgovci in industrijalci se borijo za ureditev svojih odnošajev, in sicer po pravici, ki jim pripada. In s kakšnim zanosom se demokracija trudi, da se uredi vprašanje služinčadi in ubožnih slojev kakor tudi javne varnosti v splošnem. Za vse to hočejo reda in zakonov. Treba nam je v resnici zakona z načeli prave in iskrene demokracije. Pri nas se je vgnezdil nekaj lažidemokratizem. Lažniv je kakor oni liberalizem, ki je propovedoval in tudi še danes oznanjuje svobodo, medtem ko se v istini samo igra s to besedo, po kateri postane svoboda malik in privilegij nekaterih razredov in stanov.

Nočejo nas razumeti. Pa ne samo to; za nas nikdo ne vpraša, nihče se ne briga za nas niti se ne ozira na našo usodo, kamo-li da uvažuje naše težnje

in zahteve. Rokodelska vprašanja niso za nikogar kaka nujnost ali važno vprašanje. To so samo čenčarije, mislijo naduti gromovniki in njihovi pomočniki, katere nimajo niti toliko vrednosti, da bi mogle dospeti v bližino zelenih miz. Tja spadajo samo velika vprašanja. Tu se razpravlja samo o aparatih, ki imajo dovršenost in moč, da ravno one izprešajo do mozga, za katere se najmanj brigajo. Kaj rokodelski zakon, kaj rokodelske zbornice? Je-li? Kaj treba tega rokodelcem? Kaj bi to tem dobričinam, purgarjem in malomeščanom. Lahko je z njimi. Treba jih je medsebojno razdražiti in razdeliti; naj se med seboj koljejo, potem jim damo zakone in pravice, kakršne mi hočemo.

Ali obrtni zakon? In slišimo že: «Kakšna nesmišelj; ali je potreba vsakemu stanu poseben zakon?» Nočejo nas razumeti. Kaj se mi razburjamo, ako toliko naglašamo, da nočemo imeti opravka z izvoščki, težaki in kavarnarji. Njim vsa čast! Vsako pošteno delo je slavno in častno. Ali mi hočemo red za sebe, takega, kakršnega uživajo vsi oni drugi, ki so se učili in mučili, da si z oplemenjevanjem sirovin in dobrin ne samo zagotove normalni tok svojega življenja in poslovanja, nego da bodo faktor v področju ekonomskega življenja, kakršen tudi morajo postati.

Še vedno se vzdigujejo in hočejo svoje zbornice. Velijo: «Kakšne so te posebne zahteve in kdo bo vzdrževal te zbornice?» Tudi tu nas ne razumejo. Mislijo, da smo tako naivni, da si nismo v svesti glede svojih zahtev. Mislijo, da smo to izsesali iz prsta. Kakor da ne obstoje drugje v drugih državah take institucije, kjer so se obrtniki tudi in še kako borili, da je prišlo do njihovega oživetovanja. Mi ne omalovажujemo tudi važnost trgovsko-obrtnih zbornic. Naj one ostanejo predstavnice trgovine in industrije v notranjosti, v deželi in napram inozemstvu. Ali za naše izključno rokodelske posle zahtevamo svoje obrtne zbornice tem bolj, ker dobivajo delavci danes svoje delavske zbornice. Pa naj se tudi ne brigajo za njih vzdrževanje. Obrtniki bodo radi volje vzdrževali te ustanove, za katere so uverjeni, da bodo služile samo njim in interesom obrti.

Ali po vsem tem, da postavljamo tako stvarno naše zahteve in ker nočejo, da nas razumejo, se vidi, da smo na pravi poti. Sedaj treba vzdržati do konca in ne smemo dopustiti, da nam s kakšnimi izgovori odgovore in da nas odvrnejo s tega pota. Tukaj ne more biti več kakega kompromisa, niti ozira na levo ali desno. A kdor se hoče od tega oddaljiti, ta je protivnik obrti in obrtnemu stanu. S čvrsto odločnostjo in vero naprej! A kadar zmagamo, takrat nas bodo tudi razumeli.

Obrtniški naraščaj.

Vajeniško vprašanje je težka splošna skrb obrtniškega stanu vseh dežel, mest in industrijskih centrov. Že pred vojno je bilo to vprašanje eno izmed najbolj perečih vprašanj obrtništva, kajti v velikih mestih se je že tedaj opazalo veliko pomanjkanje vajencev, osobito pa pomanjkanje sposobnih vajencev. Vajeniško vprašanje se vsiljuje danes še bolj v ospredje, ko mamijo naše vajence najrazličnejši faktorji, ki so obrtništvo popolnoma tuji in ki nimajo drugega namena, nego da napravijo iz vajenca golega proletarca, ne da bi mu najmanj skušali vcepiti oni veliki ideal, ki so si ga postavili naši predniki

v obrtniškem stanu, to je žrtvovati vse sile z namenom, da bi postali svoječasno tudi izborni delavci in če mogoče samostojni obrtniki. Našemu obrtniškeemu naraščaju primanjkuje one zavesti, da je njih usoda trdno zvezana z usodo obrtniškega stanu. Vzrok leži v tem, da se že štirinajstletnim mladeničem vcepi mržnja do mojstrov s tem, da se jim opisuje mojstra kot brezvestnega podjetnika, ki ga eksploatira, ki gleda le na to, da mu doprinese vajenec čim več dobička.

Naša država je sicer bogata na rudnikih, v njej nahajamo dovolj premogokopov, tudi so pri nas vodne moči ogromne, tako da imamo doma vse predpogoje za uspešen razvoj industrije, toda ta razvoj bo trajal še dolgo in potekla bodo še marsikatera leta, preden bomo lahko govorili o veliki industriji Jugoslavije, ki se nahaja sedaj še komaj v povojih. Opora države sloni sedaj in bo še dolgo časa slonela le na zdravem obrtništvi, zato je dolžnost vsakega samostojnega obrtnika, da skrbi za svoj naraščaj. Obrtniki sami gotovo največ žrtvujejo za dobro strokovno izobrazbo naraščaja, ki je ponos ne le posameznega mojstra, ampak tudi obrtništva v celoti. Toda za zahteve sedanjih časov ne zadostuje navadna praktična izobrazba, katero pridobi vajenec v delavnici, ampak od obrtnika se zahteva tudi gotova mera strokovno-teoretičnega znanja.

Obrtnik naj ne bo danes samo izboren, marljiv, praktičen mojster, on mora biti tudi spreten trgovec. Ugodno razpečavanje svojih izdelkov zahteva danes več spretnosti in znanja nego li njih izdelovanje samo. Sedanje razmere zahtevajo brezpogojno, da se strokovno znanje izpopolni s poukom v obrtnih nadaljevalnih šolah. Strokovna nadaljevalna šola, ki je pod pravim, spretnim vodstvom, igra bistveno ulogo pri vzgoji vajencev. O ureditvi, o programu nadaljevalnih šol se je pa že dovolj razpravljalo in se še danes razpravlja, vsaj je to, kakor že rečeno, najvažnejšega pomena pri reševanju vajeniškega vprašanja. Mislim pa, da si je vse obrtništvo edino v tem, naj bi ne stale strokovne šole izolirane z lastnim programom, kakor so n. pr. ljudske ali srednje šole, ampak naj bi bile nadaljevanje pouka, ki ga dobi vajenec od svojega mojstra, to je naj bi bila to le lokalna premestitev pouka iz obrtnih prostorov v šolske in to za one predmete, katerih znanja ni mogoče pridobiti v obratovalnici.

Naloga nadaljevalne šole v velikih mestih se pa znatno razlikuje od one, ki jo imajo nadaljevalne šole na deželi. V mestih, kjer so vajenci zaposleni v obratovalnicah, kjer se izvršujejo le detajlna dela, bo naloga nadaljevalne šole mnogo večja, tukaj bo treba mnogo več izpopolnitve kakor na deželi, kjer ima vajenec že pri mojstru priliko, da se nauči vsega, kar bo potreboval pozneje kot samostojen obrtnik. Program obrtnih nadaljevalnih šol, ako hočejo le-te zadostiti zahtevam, ki jih stavi na nje obrtniški stan, se mora ozirati na razmere, kjer se šola nahaja, in tem razmeram primerno ustrojiti svoje delovanje.

Ker izpolnjuje pouk mojstra najvažnejšo nalogo pri izučitvi vajencev, imajo v tem oziru mojstri tudi gotove dolžnosti. Prepotrebno je, da izpolnjujejo obrtne zadruge z največjo vestnostjo dolžnost, ki jim jo nareka zakon, da skrbijo za izobrazbo vajencev, kajti bilo bi proti časti in interesom obrtniškega stanu, ako bi se dovolilo, da držijo vajence mojstri, ki niso sposobni. Tudi oblastva naj bi posvečala več pažnje na izobrazbo vajencev.

Zelo važna je zahteva po zakonski zaščiti obrtnika-vzgojitelja, da zamore postati razmerje med mojstrom in vajencem res vzgojevalno in učno razmerje. Mojster mora imeti napram vajencu pravice očeta, toda te pravice naj ne bodo le na papirju, vsaka ovira, vsako ščuvanje in vplivanje, ki bi zamoglo škodovati učnemu razmerju, naj se odstrani in po potrebi tudi kaznuje. Le pod takimi pogoji bo zamoglo roditi razmerje med mojstrom in vajencem zaželjene sadove, le od tega je tudi odvisna uspešna izobrazba obrtniškega naraščaja.

Ako motrimo vajeniško vprašanje, se moramo nehoti baviti, razen z vzgojo vajencev, tudi še z drugimi vprašanji. Gospodarske razmere, v katerih se danes nahajamo, zahtevajo, da tudi materialno pomagamo obrtniški naraščaji. Tudi to vprašanje, vprašanje materialne pomoči, je zelo važen faktor za izobrazbo vajenca, kajti materialno vprašanje stoji v neposredni zvezi z izobrazbo. Princip naj bi bil ta, da odločuje tudi tukaj v prvi vrsti mojster kateremu je poverjena izobrazba vajenca, kajti če prepustimo materialno skrb vajencev v roke drugih faktorjev, tedaj izgubijo obrtniki bodočnost svojega lastnega stanu. Naj bo le naloga mojstra samega, da skrbi za zdravje, za hrano in stanovanje svojih vajencev. Le tako, da je mojster ves čas v neposrednih stikih z vajenci, da nadzoruje in vpliva tudi na njegovo privatno življenje, le tako bo zamogla učna doba v polni meri izvršiti svojo nalogo. Samo tam, kjer ni to mogoče, kjer ne more mojster bodisi iz gospodarskih, bodisi iz socialnih ozirih skrbeti sam za telesno vzgojo vajenca, naj bi prevzele to nalogo obrtne zadruge, zavodi za pospeševanje obrti in zbornice, kajti le ta način oskrbe nudi zadostne garancije, da se bo gojila izobrazba vajenca v smeri, ki bo v dobro obrtniškega naraščaja in v interesu povzdige in blagostanja domačega obrtništva. Vzgojimo si izboren obrtniški naraščaj, s tem skrbimo za bodočnost obrtniškega stanu, s tem vzgajamo tudi najtrdnjše stebre države same.

Odgoja in zaščita obrtno-industrijskega naraščaja.

(Elaborat iz ministrstva za socialno politiko, ki nam ga je dal na razpolago minister n. r. g. dr. V. Kukovec.)

(Dalje.)

III. Preskrba in pouk izven delavnice.

Splošno je mnenje in tudi praksa, da je s poukom vajenca v delavnici završeno učenje in zadoščeno vsem potrebam, ki se tičejo vajeniške izobrazbe. Gotovo je danes vsaj 70 % vseh vajencev, ki ne posečajo med učno dobo nobenih šol, nobenih tečajev in ki postanejo pomočniki samo z dovršenjem pouka v praktičnem delu v delavnici. Pri mladoletnih delavcih je položaj še slabši, radi česar je naše industrijsko delavstvo telesno zelo slabotno in duševno na vrlo nizki kulturni stopnji.

Tudi ostali del vajeništva in mladoletnega delavstva je le v majhnem obsegu deležen sistematičnega in pravičnega teoretičnega pouka v obrtnonadaljevalnih šolah in tečajih. Temu pouku se posveča od obeh strani — tako od vajencev in učiteljev kakor od učnih mojstrov — premalo važnosti in pazljivosti in

obema je to le nakaka sitnost, katere se hoče vsakdo na najhitrejši in najlažji način rešiti. Krivda leži glavno v okolščini, da se vrše te šole, odnosno tečaji v večernih urah, ob času, ko je učitelj že izmučen od svojega normalnega pouka, a vajenec okrajšan v svojem prostem odmoru.

Teoretičen pouk vajenca izven delavnice je **sestavni in glavni del** vajeniškega pouka in povsod in v vsakem slučaju se mora zakonsko uveljaviti princip, **da morajo vajenci in mladoletni delavci od 14. do 18. leta brezpogojno posecati obrtne šole, se mora vstvariti zakon, da se noben vajenec brez dovoljenja uspeha obrtne šole ne more izučiti obrti.** Učno izpričevalo more dobiti vajenec le tedaj, ako je zadostil obeh dolžnostim, praktičnemu in teoretičnemu pouku, in to izpričevalo naj bo le tedaj veljavno, ako je od obeh činiteljev — šole in mojstra — **skupno izstavljeno.**

Glede tega teoretičnega pouka se morajo v prvi vrsti postaviti sledeča načela:

- a) pouk se ima vršiti med delavnim časom, ob rednih popoldanskih urah;
- b) pouk mora biti obligatoričen za vse vajence in za vso učno dobo, a za mladoletne delavce od 14. do 18. leta;
- c) pouk mora biti poddržavljen in sistematično urejen za vse šole po enem učnem programu.

Prvi dve načeli sta tako samoobsebi razumljivi in od vseh merodajnih strani tolikokrat priznani in osvojeni, da ni izgubljeni besed v tem pogledu. Omenim samo, da vstvarjajo moderna industrijska podjetja po lastni inicijativi iz pravičnega razumevanja potrebe že davno sama v svojih podjetjih strokovne šole, akoravno je njih vzdrževanje zvezano z velikimi stroški. Tega bi podjetja gotovo ne storila, ako bi ti stroški ne donášali posebnih koristi podjetju, to je ako bi te šole ne dajale podjetju boljše delavstvo in s tem večji efekt dela.

(Dalje prih.)

Razno.

Avtotapetništvo. K članku „Avtotapetništvo“, priobčenem v našem listu dne 28. februarja 1922., smo dobili iz krogov sobnih slikarjev in pleskarjev v Ljubljani strokovno utemeljen dopis, ki ga rade volje dobesedno prinašamo: „Pleskarji in ličarji nikakor ne reklamiramo specialnega voznega ličarstva, temveč vsesplošno ličarstvo, kajti nepobitno dejstvo je, da so pleskarji od početka tega obrta tudi ličarji, kar osobito potrjuje obrtni red v § 1. obrtne razporedbe, št. 53/IV-a, — V času ko pa obrtniki še niso imeli strokovnih zadrug, so si sedlarji prilastili navado in tudi pravico, ličati vozove, dasi jim obrtno pravo v točki 28. razporedbe obrtnega reda istega ne predvideva. Vsled tega sistematičnega vpeljevanja ličarstva v sedlarske delavnice, pa je nastal običaj, ki obstoja že preko 30 let. Vsekakor pa je gotovo dejstvo, da se je isto vršilo pod zaščito podeželskih razmer, kjer n. pr. še danes mizar izvrši tudi steklarsko in pleskarsko delo, kovač ključavničarsko itd. — Ker pa danes vse stremi za organizatoričnim napredkom obrtništva, je tudi naša stroka na stališču, čuvati svoje pravice, ker sicer doživimo res razočaranje, da naš čopič lepega dne ne bi smel pleskati in ličati ne le samo vozov, temveč tudi avtomobilov, poljedelskih in drugih strojev, železniških vagonov, vozov cestnih železnic itd. Tudi meni je znano,

da so se v večjih mestih izven naše države specializirali samo vozniki ličarji, toda ne iz vrst sedlarjev, temveč pleskarjev in ličarjev. (Enako so se pri nas specializirali stolarji, seveda iz vrst mizarjev, ne morda pekovi.) — Vsled običaja pa je ministrstvo trgovine in obrti na prošnjo sedlarjev z odlokom št. 19.572 iz leta 1888. istim na podlagi § 37. obrtnega reda pač dovolilo tudi ličati vozove, a le one, na katerih imajo delo svoje obrtne stroke. Nikakor pa ne smejo istega reklamirati. (Tu se lahko primerja n. pr. eno: Ako bi vlada ponovno izdala dovoljenje za prodajo tobaknih izdelkov v gostilnah, in le-ti bi pričeli reklamirati s „prodajo tobaka“.) — Kaj ne da g. dopisnik iz v. . . ., da se mora voz najprvo pleskati, potem šele ličati? — Pričelo pa se je po sedlarjih tudi že enostavno pleskati tovarne, ročne in pošne vozove itd., na katerih ni nikakega lakovanja. „Torej izključno pleskarsko delo“. — V Ljubljani imamo slučaj, da se je neki sedlar šele po vojni lotil ličati vozove, in danes naj je po Vašem mnenju on, ki je čez noč zamenjal šivanko s čopičem „specijalni vozniki ličar“. — Glede izvajanja, da je potrebno med delom večkrat prekiniti pleskanje in ličanje, ni tako tehtno, ker imamo dovolj slučajev, ko me ni oviral tapetnik, ki je bil res strokovnjak, kakor tudi jaz njega ne. — In h koncu še nekaj: Član naše stroke ako nima obrtnega dovoljenja za črkoslikarstvo, nikakor ne sme napraviti številke ali monogramov na avto ali voz, a sedlarji tudi to napravijo. Tako torej na podlagi obrtnega lista za sedlarstvo izvršujete tri obrte. Spor med sedlarji in tapetniki je težko razmotrivati, ker uporabljata v obeh strokah oba šivanko in šilo, tudi bi se toliko ne čudil, ako bi sedlar pričel krpati čevlje, a da je zamenjal šivanko in šilo s čopičem, to se mi zdi kot da bi brivec s svojim orodjem pričel izvrševati kirurgijo.

(Opomba uredništva.) Uredništvo ne priobčuje imena avtorja gornjega dopisa, kakor ni tega namenoma storilo pri zadnjem dopisu pod istim naslovom, ker je uredništvo mnenja, da gre predmetno za strokovna vprašanja in da je za razbistritev pojmov koristno, da se slišijo različna mnenja. Imena avtorjev so tukaj postranskega pomena, ker gre za stvar in ne za osebe! Toliko v pojasnilo dopisniku.)

Slovensko obrtno društvo v Mariboru naznanja vsem p. t. članom, ki niso bili dne 24. marca 1922. na občnem zboru, da je naročnina za „Obrtni Vestnik“, katerega bodo dobivali odslej naprej vsi člani, že s povišano članarino 5 dinarjev plačana.

Seja zadružnih načelnikov. Na sedežu zveze obrtnih zadrug v Ljubljani se je vršila dne 24. t. m. seja načelnikov obrtnih zadrug. Seji je predsedoval zvezni načelnik g. E. Franchetti. Seje so se udeležili skoro vsi zadružni načelniki. Prisostvoval je tudi zbornični pristav g. dr. I. Pless, ki je raztolmačil navzočim posamezna določila novega zakona o zaščiti delavcev točko za točko. Debate so bile zelo živahne in zanimive, saj je šlo za več vprašanj, ki segajo globoko v gospodarski položaj obrtnika. V splošnem se je moglo konstatirati, da je kompilacija novega zakona zelo pomanjkljiva, da vsebuje marsikatero vrzel, ki se bo dala le s težavo premostiti. Tudi pri tem zakonu se je ponovila napaka, katero se pri nas osobito v zadnjem času ponovno opaža, in ki nastaja vsled tega, ker se izdajajo naredbe in zakoni, ne da bi se prej zaslišalo kompetentnih strokovnih organizacij. Med drugim obsega zakon določilo, po katerem se smatrajo kot industrijska podjetja vsa ona, v katerih dela najmanj 15 oseb, in to po povprečnem šte-

vilu v tromesečju. Sklenilo se je, naj se v izjavi na ministrstvo predlaga da se to določilo spremeni v toliko, da bo za kvalifikacijo industrijskega podjetja potrebna zaposlenost najmanj 20 oseb in uporaba električne, parne ali vodne sile. — Zelo živahno se je razpravljalo tudi o delovnem času. V splošnem se je povdarjalo, naj bi bila določitev delovnega časa v mali obrti pripuščena prostemu sporazumu med delodajalci in delojemalci, ki bodo znali v vsakem konkretnem slučaju najboljšo upoštevati, kje naj se z ozirom na značaj dela, na zahtevano spretnost in pažnjo delavca in produktivnost dela, določi daljši ali krajši delovni čas. Po vsestranskem obravnavanju tega vprašanja so se načelniki zadrug izjavili za 10 urni delavnik!

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Slov. obrtno društvo v Mariboru, priredi leta 1922. v Mariboru veliko „Pokrajinsko obrtno razstavo“, katere se bodejo lahko udeležili vsi obrtniki in industrijalci kot razstavljalci, kojih bivališče leži na ozemlju bivše Štajerske v Prekmurju in v Mežiški dolini. Sklenilo se je, da se razstava vrši od 8. do 17. septembra v Mariboru. Razstavnici red in prijavnice so sestavljene in se bodo v kratkem razpošiljale. Prijavni rok, za udeležbo kot razstavljalca je do 1. maja 1922. Najemnina prostorom je zelo nizka, tako da je vsakemu obrtniku dana možnost, da se udeleži razstave. Razstava je namenjena povzdigi domače obrti in industrije, ki naj predstavlja tudi na zunaj sposobnost in dovršenost našega dela. Eventualni čisti donos te razstave je namenjen ustanovitvi „Vajeniškega doma v Mariboru“.

Preizkušnje v Zagorju. Pomagalske preizkušnje obrtne zadruge v Zagorju se vršijo v nedeljo dne 9. aprila v Zagorju. Vajenci oziroma pomočniki, ki se nameravajo tej preizkušnji podvreči, naj pravočasno vložijo pri načelnstvu tozadevne prošnje.

† **Rajko Krenčič.** Umrl je najstarejši obrtnik v Zagorju gospod Rajko Krenčič, bivši čevljarski mojster. Uglednemu obrtniku časten spomin.

Poročilo o občnem zboru „Obrtnega društva za Prekmurje“ v Beltincih. Dne 12. marca 1922. se je vršil občni zbor po določenem dnevnem redu. Zborovanja se je udeležilo nepričakovano lepo število obrtnikov, ki so z vso vnemo sledili obširnemu in vzpodbudljivemu nagovoru g. predsednika; tudi ostali gg. govorniki so predložili zborovalcem pomen društva in organizacije, ki je za vsakega obrtnika neobhodno potrebna. Obrtno društvo v Beltincih se je pred kratkem ustanovilo; že pri prvem občnem zboru se je konstatiralo, da šteje društvo okroglo 70 članov. To je število, katerega v tem kratkem času v Beltincih ni bilo pričakovati. Zasluge za neumorno in tako uspešno delo je pripisovati vrlemu odboru z načelom g. predsednika Štefana Raduha, poleg tega pa tudi zavедnim obrtnikom v Prekmurju. Po končanih govorih in živahnih debatah o sedanjem obrtniškem položaju in o bremenih, ki tlačijo obrtniški stan, se je vršila volitev. V odbor so bili enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: predsednik: Raduha Štefan v Beltincih, podpredsednik: Škafar Jožef, Beltinci; odborniki: Sipoš Janoš, Meizel Jožef, Neubauer Janoš, Kralj Alojzij v Beltincih; Persa Štefan, Izakovci; Jerič Ivan, Dokležovje; Hajdinjak Anton, Beltinci; Mesarič Ivan, Lipovci; Marič Martin, Gančani in 5 namestnikov. G. predsednik Raduha Štefan, kakor tudi ostali novoizvoljeni odborniki so se prisrčno zahvalili navzočim zborovalcem za izkazano zupanje in za laskavo izraženo priznanje. G. predsednik je ponovno povdarjal nujno potrebo organizacije, proseč

navzoče zborovalce za vsestransko podpiranje pri nadaljnjem društvenem delovanju v procvit slovenskega obrtništva, je apeliral tudi na tiste obrtnike, ki še niso člani, da takoj pristopijo k društvu in da z vso energijo sodelujejo, da bo mogoče društvu nastopati proti vsaki krivici, ki bi se utegnila goditi obrtniškem stanju. Ker je bil dnevni red izčrpan in ker ni bilo več nikakih drugih predlogov se je g. predsednik zahvalil za polnoštevilno udeležbo in je zaključil krasno uspelo zborovanje.

Občni zbor pokrajinske zadruge fotografov za Slovenijo v Ljubljani. Dne 7. marca 1922. se je vršil 7. redni občni zbor pokrajinske zadruge fotografov za Slovenijo. Poleg navzočih 22 članov, odzval se je vabilu tudi načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Eng. Franchetti ter z njegovimi priznanimi dobrimi nasveti pripomogel, da se je občni zbor vršil v splošno zadovoljnost vseh udeležencev. Več članov, katerim se ni bilo mogoče udeležiti 7. rednega občnega zbora iz tehničnih vzrokov, se je pismeno oprostilo, za ostale člane, kateri se neopravičeno niso udeležili tega občnega zbora (glej zadruga pravila, § 25, odst. 1) se je določila globa 10.— Din, katere je uplačati z letno članarino, ki se je določila za leto 1922. na 40.— Din. Po poročilu dosedanjega delovanja zadruge, ter ko se je pregledal in odobril blagajniški račun, prešlo se je na volitev, katera je sledeče izpadla: načelnik: g. Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7; podnačelnik: Adolf Perešič, Celje; v odbor so bili izvoljeni za dobo 3 let naslednji gg.: Kunc Franc, Ljubljana; Venger Alojz, Radovljica; Dolenc Gvido, Kandija; Aparnik Franc, Kamnik; Grabjec Franc, Kunc Viktor, Rovšek Davorin, Ljubljana; Pelikan Josip, Celje; Schrötter, Ptuj; Verderber Rudolf, Kočevje; za namestnike gg.: Pogačnik Ivan, Erjavec Josip, Kunc Ivan, Vlasič, Marinko Franc; za blagajnika g. Kunc Franc; za preglednike računov gg. Grabjec Franc in Marinko Franc. V predsedništvo preizkuševalne komisije so bili izvoljeni: kot načelnik g. Rovšek Davorin; podnačelnik g. Kunc Viktor; prisednik za mojstre g. Kunc Ivan; prisednik za pomočnike g. Kunc Viktor ml. Pokrajinska zadruga fotografov šteje do sedaj 72 članov, priglasi jih je 29 pomočnikov in vajenk. S tem, da je g. načelnik izrazil zahvalo na udeležbi g. načelniku Zveze obrtnih zadrug, kakor tudi vsem navzočim članom, je ob 7. uri zvečer zaključil 7. redni občni zbor pokrajinske zadruge fotografov za Slovenijo.

Občni zbor „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“ je bil dne 12. februarja v Novem mestu. Udeležba na zboru je bila zelo dobra — znak, da so dolenski obrtniki zavedni društveniki. O društvenem delovanju je poročal predsednik tovariš Ogrič. Iz poročila naj povzamemo nastopno: Društvo je štel v preteklem poslovnem letu 310 članov, izmed katerih so štirje umrli. Ker so bili v posmrtni družbi, se je njih svojcem izplačalo 3638 kron posmrtnine. — Za obrtnonadaljevalno šolo je dalo društvo 3000, za siromašno deco pa 236 kron. Za društveno zastavo se je nabralo 800 kron. O božičnih praznikih je preskrbelo društvo svojim članom vagon bele moke kakor tudi več vagonov drv in premoga po znatno znižanih cenah. Tako je vršilo „Obrtno društvo za Novo mesto in okolico“ v vsakem oziru svojo karitativno in obrtniško nalogo. Društvena godba je imela 18.354 kron dohodkov, ki so se porabili za nabavo instrumentov in nagrade godcem. Da je društvo tako

lepo uspevalo, je predvsem zasluga marljivih odbornikov, in to tovarišev: predsednika Ogriča, podpredsednika Buka, blagajnika Koširja, tajnika Lampeta in ostalih aktivnih društvenikov. Vsem tem je izrekel občni zbor svojo iskreno zahvalo. Obrtno društvo se je vedno in ob vsaki priliki vneto potegovalo za koristi obrtnikov in vložilo tudi več potrebnih resolucij na pristojna mesta. — Ker dosedanja članarina ne zadostuje, zato jo je zvišal občni zbor od dveh kron na en dinar. Na svečnico je priredilo društvo zelo posrečeno zabavo, ki je dala 3300 kron čistega dobička. S tem denarjem si je moglo pokriti društvo svoje pisarniške potrebščine. — Občni zbor je po temeljiti debati sklenil resolucije, v katerih se odločno zahteva, naj se vpostavijo bolniške blagajne tako, kakor so bile pred vojno. — O stanju obrtnikov je poročal nato tovariš Ogrič ter poudarjal, kako bi hotele politične stranke obrtnika le izrabiti, ne mu pa tudi pomagati. Zategadelj je za obrtnika edina rešitev samopomoč. Vsa čast tovarišem, ki v tem zmislu delujejo! Poročevalec se je zahvalil staremu odboru za njegovo vneto delo zlasti še blagajniku Koširju, tovarišu Buku, ki je prevzel težko mesto predsednika godbenega odseka, in tovarišu Pušu, ki si je stekel obilo zaslug za ustanovitev društvene godbe, katera šteje danes že 32 godcev. Godba sicer lepo napreduje, toda manjka ji dobrega kapelnika, ki bi godce obenem poučeval. — Sledile so nato volitve. Na splošno željo in pritisk vseh zborovalcev je prevzel predsedstvo zopet tovariš Ogrič. Ostali odbor je ostal neizpremenjen, samo tajnik Lampe je odklonil spricho prevelike zaposlenosti v obrti vnovično izvolitev. Namesto njega je bil izvoljen tovariš Malovič. Za zasluge ki si jih je stekel s svojim neumornim delom tovariš Ogrič za društveni razvoj in za koristi obrtnikov, ga je izvolil občni zbor soglasno za društvenega častnega člana. Tovariš Ogrič je tako prvi društveni častni član. — Nato se je zelo dobro uspeli občni zbor zaključil.

Zrelostni izpit na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Na oddelku: Višja stavbna šola se je vršil prvi zrelostni izpit dne 4. t. m. K izpitu se je prijavilo vseh 12 obiskovalcev zadnjega (8.) semestra, med njimi dve učenki. Uspeli je bil jako ugoden, kajti vsi so prestali maturo z dobrim, deloma izvrstnim izidom in sicer (odličnjaki so tiskani z ležečimi črkami): Battelino Angelo, Dolenc Janko, Hilbert Zdenko, Jelinek Franc, Kočhova Ruša, Koprivec Milan, Martinčeva Marija, Medved Ivo, Rožman Ivan, Samsa Stanko, Spinčič Ivo, Zupan Miroslav.

Izpiti za mojstre. Izpiti za mojstre lesnih in kovinskih obrti se vrše na Tehniški srednji šoli v Ljubljani odslej redno v drugi polovici meseca maja in novembra. Prošnje je vlagati vsaj en mesec prej pri šolskem ravnateljstvu.

Napredovanje v delu za II. Ljubljanski veliki semenj od dne 2.—11. septembra 1922. Ob priliki naše prve velesejske prireditve v Ljubljani v letu 1921. se je izkazal razstaveni prostor v izmeri 25.000 m² kot veliko premajhen in se iz tega vzroka ni moglo ozirati na vse prijavljene interese posebno na one ne, kateri so se prijavili v zadnjih mesecih pred otvoritvijo. Da se temu pomanjkanju prostora odpomore se bo za letošnji prireditve razstaveni prostor povečal za približno 60.000 kv. metrov. Izkazalo se je pa že sedaj, da je splošni interes mnogo večji kot pretečeno leto, posebno živahno se priglašajo tvrdke iz južnih krajev naše države in ino-

zemstva. Novo dodeljeni prostor se bo začel prirejevati, čim postane vreme malo bolj konstantno. Načrti se že izdeljujejo in upamo, da se bo celotna slika še bolj izpopolnila. Prijave k udeležitvi prihajajo dnevno številno, vendar pa je opaziti, da ravno lanski razstavljalci še čakajo. Od večih strani smo čuli, da isti mislijo, da jim je razstavni prostor itak že zasiguran. Temu pa ni tako. Sejmski urad se mora strogo držati načela: „Kdor prej pride, prej melje“ in se ozira na prijave samo po vrstnem redu njih dohoda. Veliko bolj agilne pa so one tvrdke, katere se lansko leto prireditve niso mogle udeležiti radi pomanjkanja prostora. Apeliramo toraj na lanske razstavne tvrdke, da se požurijo s prijavo, ker se jim zna v nasprotnem slučaju pripetiti, da bodo prišle z njihovimi prijavami prekasno in se bo v zadnjem trenutku pokazalo žalostno dejstvo, da bodo stale kot pretečeno leto cele gručice interesentov pred velesejmsko pisarno in čakale, kedaj odpade kak m², katerega bi potem zasedle. Požurite se toraj industrijci, obrtniki in veletrgovci, ker čas beži in znate priti prepozno. Prireditve obeta biti še veliko bolja kot lansko leto in inozemstvo se že z nestrpnostjo ozira na nas in na naše zmožnosti v industriji in obrti. Najcenejša in najrentabilnejša reklama je danes izložitev na velesejmih, kjer dobite gotovo naročila, ki Vas zaposlijo mesece in mesece. Urad velikega Ljubljanskega semnja posluje permanentno na razstavišču ob Gosposvetski cesti in je z potrebnimi informacijami vsakomur v času od 8. do 12. in od 15. do 18. ure na razpolago. Pripominjamo še, da se zamore dobiti v Ljubljanski velesejmski pisarni informacije in prijavne dokumente za velesejem v Zagrebu.

Obrtna razstava v Celju 12.—22. avgusta 1922. Pripravljala dela za letošnjo obrtno razstavo v Celju lepo napredujejo. Pred vsem je zasigurano okrog 6.000 m² razstavnega prostora in to v 24 sobah mestne osnovne šole v Celju, v telovadnici „Sokola“ in na dvorišču. Poslopje je, kakor znano, kar najmodernejše urejeno, prostori visoki in svetli, kakor nalašč za razstavne namene. Odbor je nadalje razpisal natečaj za razstavni plakat, katerega so se udeležili razni celjski risarji. Tri najboljše dela, ki so dobila nagrado, se te dni razstavijo pri Goričar-Leskošku v Celju. Sestavljen je tudi že razstavni red, in se v prihodnjih dneh s prijavnicami vred razpošlje. Udeležbo na razstavi je prijaviti do 1. maja 1922. Razstave se lahko udeležijo obrtniki, industrijalci in trgovci v prvi vrsti iz Slovenije, pa tudi iz cele naše države.

Občni zbor skupne obrtne zadruge v Ormožu. Skupna obrtna zadruga je imela dne 12. marca t. l. ob 14. uri v hotelu Bauer svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo 39 članov (skupno število članov znaša 56). G. komisar št. Bauman otvori ob pol 15. uri občni zbor, konstatuje sklepčnost, pozdravi navzoče člane, nakar pozdravi gosta predsednika Trgovskega in obrtnega društva v Ormožu R., se mu zahvali v imenu zbora za udeležitev in ga prosi za poročilo. Predsednik Trgovskega in obrtnega društva poda nato jasno sliko združnega delovanja v Ormožu od prevrata do danes. Konstatira, da je „Narodni svet“ 1918. razpustil takratno „Kol. Gewerbe-Genossenschaft“, postavil gerenta M. Polaka in mu dodelil sosvet. To gerentstvo je trajalo 3 leta. Nadalje izjavlja, da je g. M. Polak gotovo vestno vodil združne posle kot gerent. Vzrok, da ni prišlo do rednih volitev zadruge je bil, ker je obrtništvo v Ormožu čakalo na

ustanovitev strokovnih odnosno sorodno strokovnih združenj. S tem je ostalo pri starem, razven, da so trgovci ustanovili svoj gremij. Povdarja, da je treba sedaj z vso silo delati na to, da se delovanje obstoječe zadruge oživi in da se med obrtniki vzbudi zanimanje do združnega delovanja. Priporoča, da si zadruga nabavi potrebne tiskovine, ki olajšajo poslovanje. Dobijo se v Blasnikovi tiskarni v Ljubljani. Navaja naredbo deželne vlade od 15. novembra 1919., da mora vsaka zadruga biti včlanjena v svoji teritorialni zvezi, to je začasno Zveza južno-štajerskih obrtnih združenj v Laškem. Končno razloži v glavnem delokrog zadruge, se zahvali zboru za pozornost svojih izvajanj, apelira na navzoče, da naj si izvolijo može, ki bodo vestno in požrtvovalno delali v procvit zadruge in dobrobit obrtništva. — Nato se g. komisar zahvali g. govorniku in preide k 2. točki dnevnega reda: Volitve. Po zelo burnih volitvah se po listkih izvoli *načelnikom* Jurij Čurin, čevljarški mojster; *podnačelnikom* Mirko Potočnik, ključavničarski mojster. *Odborniki*: Štefan Bauman, mizar; Jakob Voršič, pek; Avgust Bauer, gostilničar; Maks Petovar, mlinar; Alojz Salleg, medicinar; Franc Zabavnik, krojač; Avgust Kreutz, ključavničar in Matevž Masten, kovač. *Namestnikom*: Joško Potočnik, Franc Šef, Franc Pečuh in I. Šulek. Izvoljeni načelnik g. Čurin se zahvali za zaupanje in sprejme izvolitev. V razsodni odbor se izvoli gg. Ludovik Kuharič, posestnik parne žage; Peter Zadravec, mlinar in posestnik žage; Kazimir Žiger, klobučar; Jakob Majcen, sedlar in tapetnik. Kot delegati občnega zbora Zveze južno-štajerskih obrtnih združenj gg. Štefan Bauman in Jakob Majcen. S tem zaključí g. komisar Bauman ob 18. uri občni zbor.

„Sijajno“. Tako so presodili zadnji obrtniški sestanek razni neprizadeti. In prav imajo; tudi jaz pravim: „Sijajno!“ Poročali so o novih zakonih, protestirali so, postali so osebni in se napadali, mislil sem že, da bodo eden drugega ... Pa nič ni bilo. Naenkrat so izprevideli, da vse obrtnike žuli isti čevljar, pa naj bo izdelan na Kralja Petra cesti ali v Kocenovi ulici, in: nesreče ni bilo, nobene. Eden je sicer djāl, da izstopi iz „vsake organizacije“, pa trije so se kregali, zakaj jih „Občeslovensko obrtno društvo“ še nima vpisanih med svojimi člani ... Torej pridobitek za društvo, pridobitek za stan. In stopil sem k prvemu prijatelju obrtniku, pa mu čestital k takemu napredku. In obžaloval sem, da podobne živahnosti ne najdem v drugih stanovih. Ni dvoma: slovensko obrtništvo se krasno razvija, njegove organizacije se čistijo, pa postajajo od dne do dne notranje močnejše, prijatelj Rebek je včasih hud „na vse vkup“, pa vendar vse tako rad ima! Ko sem vse to opazoval, mi je bilo na jeziku vprašanje: ali je takšen prizor bil mogoč pred tremi leti? In nič se nisem sramoval, da je v družbi sedel ljubi gost iz Brežic, ker si ni mogel drugega želeti nego to, da bi kaj takega bilo izpeljivo kmalu tudi v njegovem kraju. Občeslovenskemu obrtnemu društvu iz srca privoščim vsak teden takšen, pa še živahnejši sestanek. Postajalo bo vsak teden močnejše in končno sestanki ne bodo več vezani na gostilne, ampak se bodo vršili v „obrnitiški čitalnici“. („Nova Doba“.)

Tovarišem dimnikarjem. Prigodi se da vkljub dobri izpeljavi kurilnih naprav, štedilniki in peči slabo gorijo oziroma vlečejo. Vzrok temu je iskati (če ni mogoče več kurilnih naprav vpeljanih v en dimnik) pri izstočnici v kleti. Prepričal sem se, da dimniki speljani

iz vlažnih kleti spuhtevajo vlago tako, da je dimnik stalno vlažen. Nadalje vlažen dimnik proizvaja dušik, kar pa tudi ovira pravilno kurenje štedilnika ali peči. Da se temu odpomore, treba dimnik v pritličju pri tleh zazidati. Iztočna durca iz kleti se pa premestijo in vzdajo nad prezidavo. To gotovo ne da dosti dela, koristilo bo pa hišnemu gospodarju in najemniku. Dimnikarju pa v toliko, da ne bo večnega — ne gori, ne vleče in ne peče.

—R.—

Razpisi.

Oddaja naprave štirih lesenih barak. Barutana v Obilicem razpisuje na dan 6. aprila t. l. v svoji pisarni v Obilicem ofertalno licitacijo za napravo štirih lesenih barak. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja pločevine od konzervnih škatlic in krp iz vreč. Uprava intendantskega skladišta Savske divizijske oblasti v Zagrebu bo prodala 22. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v svoji pisarni (Zagreb, Savska cesta 4) večjo množino pločevine od konzervnih škatlic in krp iz vreč. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava platna za podlogo in usnja. Uprava vojne odeče I v Beogradu (Donji Grad) razpisuje na dan 6. aprila t. l. ofertalno licitacijo za dobavo 300.000 m platna za podlogo in na dan 9. aprila t. l. ofertalno licitacijo za dobavo 50.000 kg usnja (Wichsleder) v svoji pisarni. Predmetni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri imenovani vojaški oblasti v Beogradu interesentom na vpogled.

Prodaja starega kovanega železa. Dne 24. aprila t. l. prodale se bodo na javni ustmeni licitaciji in sicer v Ljubljani pri artilerijskem odelenju Dravske divizijske oblasti, v Celju pri komandi Celjskega vojnega okruha, v Mariboru pri komandi mesta in v Ptuj pri komandi 4. pijonirskog bataljona, večje količine starega kovanega železa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri označenih komandah, pri katerih se vrši licitacija interesentom na vpogled.

Zagrebački zbor je začel izdajati „Službeni Vijesnik Zagrebačkog sajma uzoraka“. Nekaj iztisov prve številke je interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila
na menice in kredite
v tekočem računu

vsem kreditu zmožnim osebam in tvrdkam

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe

Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča po vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografije znižane cene.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 30,000.000.—. Rezerva nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Beograd, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Trieste, Abbazia, Zara. New-York: Frank Sakser State Bank.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem dne 31. decembra 1921. izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Comp.

Moja pisarna se nahaja izza dne 1. januarja 1922.

**v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 14,**

v Mathianovi hiši, zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus,
tovarna glinastih peči in štedilnikov
v Ljubljani, Opekarska cesta.

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje

Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. — Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. — Na razpolago je hidraulična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovnoznane tov. Walter Martiny v Turinu

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2, tel. 588.

Brzjav: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. 470. — Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. 133. — Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.